

bitterlich weenendē. Dae sprach eyne
re zo yr. O wat schoenheit verliess
du vñ dyn ongheloechheit. offer
den goden. dat du moeghes desē pi-
nen ontgaen. Regina antworde. O
yr quaden raitz lude. ich offer niet
ich hain chistum der mich sterckt
ynd vertroest. Soe wart der rich-
ter gornich ynd hies yr syden mit
yseren creuwelen zo rijsken. Ind sy
zo rijsen yr lichaaz alsus dat d'rich-
ter selfs syn ougen verstoppet mit
synen mantel ynd tierde sich vñ-
me. ynd all dye dair vñ crint stō-
den van groissen medeliden wor-
den sy weenen. Inde dye dyentre
dye sy sloeghe erbarmede yr so seer
dat sy niet mer mochten slaghen.
Inde der richter sprach. O regina
wat is dat. dat du dich dijnre niet
erbarmes. ynde dyn lede syn dyr
onmuntz worden. Offer den gode.
Wat idt is onmoeghelyc dat du
under pijn entgaes. wolt du myn
niet gehoersam syn. Inde dae sy
syn woerde versmaedede ynd hies
yn eyn onwisen ynde onselighen
soe hies he sy in den kercker leyde.
Ind dae sy dair badt. soe verschec-
ne eyn duuyne ynd eyn kruyz wart
vp gerecket bis in den hemel ynde
vp dye stat. dae dye ionfrouwe stu-
de. ynde dye duuyne stundr vp dem
kruyz ynde sprach. Gegruyzt sijs
du regina. dye vercreghen haic dye
salue der suessicheyt durch dyn ghe-
bede. Dyr is bereit dye croen der
glorie. dyr is vpgedain dat para-
dijs. Inde sy l'ouede god. Ind des
morgens wairt sy weder bracht vur
den richter. ynde dae sy yren cosent
nie. dair zo geuen volde. soe hies
he sy op henteen ynd yr syden ber-

nen mit lampē. Ind sy hoijff yr ou-
ghen vp ynd sprach. ich byn gangē
durch dat wasser in durch dat vuyl
Oewairt der richter gornich. yñ
hies sy onthoeftē. yñ yr siele voijr
den die engele in de hemel mit grois
sem looff ynd eerwerdicheit dat alle
mynschen saghen.

Die legende van sent johan dem haghen abt.

Johannes der
abt vraghede eyn he-
remiten der Episius
ghenoempt was. der
yk-jair in der wueste,
nie gewoent hadde. Wat bat inde
nutzicheyt hedae van badde. Episius
atworde. Vā der tijdt dat ich be-
gan eynsam zo syn. soe ass ich nye
by der sonnen. Ind johannes sprach
Ind mich ensach nye mynsch tzo-
nik. Men leest by nae des ghlycē
Dae der bisschoff epiphanius dem
abt hilariou vleysch vur setzt dat
hedair aue essen solde. Soe sprach

Hilarion vergiess myr. want sint
 dat ich dit cleit an nooch. so enhain
 ich nie gegessen van dem ghēnē dat
 men doedet. Der byschoff sprach
 van der gijt dat ich dyc cleyt ont-
 finct. soe lies ich gheynē mynschen
 slaissen der geth yngēen mich had,
 de. ynde ich slieff ouch niet. als ich
 geib yntgheen yemans hadde. Dae
 sprach der abt **Hilarion**. Verzyk
 myr dat. Want du bist besser dan
 ich. Der abt iohannes mein,
 dc he enwoude niet arbeiden.
 ghelych als dye enghēle doen.
 mer he wolde god dienen steet
 lich sonder vp hoeren. ynde he
 ontcleyd sich ynd ginck nacht
 yn bleeff cyn weche in der wue-
 stenie. ynde ass niet. Mer dae
 yn wart hungheren. ynde dye
 vlieghē ynd dye wespe yn gāt
 gewuunt hadden. So kierde he
 weder. in clopte vur sijs broe-
 ders doere. Inde der broeder
 sprach. Wer bist du. He ant-
 wordē ich byn iohānes. Inde
 der broeder sprach. Du en bist
 niet. want iohānes is eyn engel ge-
 worden. ynd he en is niet mer vñ-
 der den mynschen. **Iohānes** sprach
 Werlich ich byn ic. Ind he dede ym
 dye doere niet vp. mer he liec yn
 daer sitzen ynd hungheren bis vp
 den anderen morghen. Ind dae de
 de he dye doere vp ynd sprach. Bist
 du eyn mynsche. soe moest du weder
 arbeiden vp dat du voitsel bauen
 moighes ind leuen. Mer bist du ein
 enghēl. wairum wolt du dan in die
 celle gain. **Iohānes** sprach. broeder
 vergheue myr dat. wāt ich hain ge-
 sundicht. Ind dae he steruen soul-
 de soe baden yn dye broeder dat he

yn laissen woude eyn fort heilsa,
 me wort vur dye erfnisse. Inde he
 versuchte ynde sprach. Tye endede
 ich mynen cyghen wilken. noch ich
 enleerde yemans geth dat ich niet
 zo vorrens gedain hadde.

Die legende van sent Pastor de hillige mā

Pastor de hillige
 ghe abt woende me-
 nich iair in der wue-
 stenie in groisser ab-
 stinēcie ynd hilkicheit
 Op eyn gijt daesyn moider yn. yn
 syn broeder begheerde zo sien. ynde
 Sy dat niet vercrijghen moechte.
 soe warde sy. ynde als sy vp eynen
 dach in dye kyrche gaen solden. soe
 quaem sy yn yntgheen gaen. ind sy
 vlien ind ginghen in yr cesse ind
 floessen dye doere zo vur yrem aer
 gesichtē. ynd sy bleeff vur der doere
 stain ynd sy rieff alk weenede. Ind
 pastor quam zo der doere in sprach